

**NACIONALINĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS LABORATORIJOS
KLINIKINIŲ TYRIMŲ SKYRIAUS
RETŲ IR PAVOJINGŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ SUKĖLĖJŲ TYRIMŲ ĖMINIŲ VADOVAS**

Tiriamoji medžiaga	Nuorodos paėmimui	Ėminio paėmimo priemonės	Gabenimo trukmė ir sąlygos	Ėminio laikymo sąlygos	Tyrimo trukmė (d. d.)	Pastabos	Saugojimo trukmė ir temperatūra po tyrimo atlikimo
Leptospirozės serologinė diagnostika (mikroaglutinacijos reakcija)							
Kraujo serumas	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo paėmimo taisykles Po paėmimo laikoma kambario temperatūroje 2 val., kad susidarytų krešulys.	Vakuuminis mėgintuvėlis be priedų, su krešėjimo aktyvatoriais ar skiriamuoju geliu	2 - 8 °C	2 - 8 °C iki 7 d. Mažiau nei - 20°C neribojama	2 d.d.	Diagnozei patvirtinti reikalingi poriniai serumai, tyrimą kartoti po 10-14 d.. Turi būti nustatomas antikūnų titro padidėjimas. Arba labai aukštas antikūnų titras viename mėginyje.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Bruceliozės serologinė diagnostika							
Kraujo serumas	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo paėmimo taisykles Po paėmimo laikoma kambario temperatūroje 2 val., kad susidarytų krešulys.	Vakuuminis mėgintuvėlis be priedų, su krešėjimo aktyvatoriais ar skiriamuoju geliu	2 - 8 °C	2 - 8 °C iki 7 d. Mažiau nei - 20°C neribojama	Iki 2 d.d.		Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Legioneliozės sukėlėjo <i>Legionella spp.</i> pasėlis							
Medžiaga iš apatinių kvėpavimo takų: bronchoalveolinis lavažas, aspiratas	Pagal įstaigoje galiojančias apatinių kvėpavimo takų medžiagos paėmimo taisykles	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2 - 8 °C	2 - 8 °C	Iki 10-12 d.	Tiriamąją medžiagą pasėliui imti prieš antimikrobinę terapiją. Tinkamiausias mėginys pasėliui yra iš apatinių kvėpavimo takų. Skrepliai būna užteršti viršutinių kvėpavimo takų mikroflora kuri gali blokuoti legionelių augimą.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Leptospirozės sukėlėjo <i>Leptospira spp.</i> pasėlis							
Kraujas	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo paėmimo taisykles	Vakuuminis mėgintuvėlis su heparinu, SPS arba Na oksalatu	Per 24 val. kambario temp.	Kambario temp.	Iki 30 d.	Ėminys tyrimui gali būti imamas tik iki 10 d. nuo ligos pradžios –	Nesaugoma

Tiriamoji medžiaga	Nuorodos paėmimui	ėminio paėmimo priemonė	Gabenimo trukmė ir sąlygos	ėminio laikymo sąlygos	Tyrimo trukmė (d. d.)	Pastabos	Saugojimo trukmė ir temperatūra po tyrimo atlikimo
						leptospireminėje ligos fazėje.	
Šlapimas	Nuplovus lyties organus, surinkti vidurinę šlapimo porciją	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Nedelsiant, kambario temp.	Kambario temp., ne ilgiau 2 val.	Iki 30 d.	ėminys tyrimui gali būti imamas pakilus antikūnių kiekiui, praėjus 10 d. nuo ligos pradžios. Šlapime leptospiros išlieka gyvybingos tik iki 2 valandų po pasišlapinimo.	Nesaugoma
Likvoras	Pagal įstaigoje galiojančias likvoro paėmimo taisykles	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Nedelsiant, kambario temp.	Kambario temp., ne ilgiau 2 val.	Iki 30 d.		Nesaugoma
Botulizmo sukėlėjo <i>Clostridium botulinum</i> toksino nustatymas							
Kraujo serumas	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo paėmimo taisykles Po paėmimo laikoma kambario temperatūroje 2 val., kad susidarytų krešulys.	Vakuuminis mėgintuvėlis be priedų, su krešėjimo aktyviaisiais ar skiriamuoju geliu	2-8°C	2-8°C	Iki 5 d.	Rekomenduojame kraują imti pačioje simptomų atsiradimo pradžioje, vėliau, toksino kraujyje gali nebelikti. Tyrimui reikia apie 6 ml kraujo serumo (paimti kelis mėgintuvėlius). Mažesnis kiekis gali duoti netikslius tyrimo rezultatus.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Maisto mėginiai	Jeį įmanoma, maistas turi išlikti originalioje pakuotėje arba jį surinkti į sterilų plastikinį sandariai užsidarantį konteinerį ar plastikinį maišelį. Stengtis išvengti kryžminio užteršimo tarp mėginių.	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis. Sterilus plastikinis maišelis	2-8°C	2-8°C	Iki 5 d.	Gali būti tiriamos ir tuščios maisto pakuotės ar pakuotės su maisto likučiais.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Choleros sukėlėjo <i>Vibrio cholerae</i> pasėlis							
Išmatos, skrandžio turinys		Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis Transportinė terpė su anglimi Carry Blair	Per 24 val. 2 - 8 °C	2-8°C	Iki 5 d.		Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Rektalinis	Atsargiai įkišant tamponėlį 2-3	Transportinė terpė su anglimi	Per 24 val.	2-8°C	Iki 5 d.		Iki tyrimo

Tiriamoji medžiaga	Nuorodos paėmimui	ėminio paėmimo priemonė	Gabenimo trukmė ir sąlygos	ėminio laikymo sąlygos	Tyrimo trukmė (d. d.)	Pastabos	Saugojimo trukmė ir temperatūra po tyrimo atlikimo
tepinėlis	cm už analinio rauko (jei neįmanoma paimti išmatų mėginio).	Carry Blair	2 - 8 °C				atlikimo pabaigos, 2-8°C
DĖMĖSIO! Tolimesni infekcijos sukėlėjai priklauso 3 pavojingumo grupei. Tiriamąją medžiagą pakuokite ir transportuokite tam tinkamose dvigubose pakuotėse.							
Bruceliozės sukėlėjo <i>Brucella spp.</i> pasėlis							
Kraujas pasėliui	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo pasėliui paėmimo taisykles.	Kraujo pasėliui skirti vakuuminiai buteliukai su specialia terpe aerobinėms bakterijoms (BacT/ALERT ar kiti)	Per 24 val. kambario temp.	Kambario temp.	Iki 30 d.		Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Aspiratas, bioptatas, pooperacinė medžiaga	Pagal įstaigoje galiojančias invazinių procedūrų atlikimo taisykles. Esant mažam mėginio kiekiui, užlašinti kelis lašus sterilaus fiziologinio skysčio, kad mėginys neišdžiūtų	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 10 d.	Organai, iš kurių gali būti imami audiniai ar aspiratas pasėliui: kaulų čiulpai, kepenys, blužnis, limfmazgiai ir kt.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Juodligės sukėlėjo <i>Bacillus anthracis</i> pasėlis							
Kraujas pasėliui	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo pasėliui paėmimo taisykles.	Kraujo pasėliui skirti vakuuminiai buteliukai su specialia terpe aerobinėms bakterijoms (BacT/ALERT ar kiti)	Per 24 val. kambario temp.	Kambario temp.	Iki 10 d.	Mėginys tinkamas prie visų juodligės formų.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Tepinėlis iš žaizdos	<u>Pūslelių stadijoje</u> : aseptiškai surinkti pūslelių skystį iš anksčiau nepraplėštų pūslelių. <u>Nekrotinio juodo šašo stadijoje</u> : medžiagą pasėliui surinkti atsargiai pakeliant šašo kraštą, įkišti sterilų tamponėlį, lėtai sukti 2-3 sekundes po šašo kraštu jo neatplėšiant.	Sterilus tamponėlis su transportine bakteriologine terpe (Amies)	Per 24 val. kambario temp.	2-8°C	Iki 5 d.	Odos juodligės forma	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Medžiaga iš	Pagal įstaigoje galiojančias	Sterilus, platus, užsukamas ir	Per 24 val.	2-8°C	Iki 5 d.	Sergant plaučių juodlige	Iki tyrimo

Tiriamoji medžiaga	Nuorodos paėmimui	ėminio paėmimo priemonės	Gabenimo trukmė ir sąlygos	ėminio laikymo sąlygos	Tyrimo trukmė (d. d.)	Pastabos	Saugojimo trukmė ir temperatūra po tyrimo atlikimo
apatinių kvėpavimo takų: bronchoalveolinis lavažas, aspiratas	apatinių kvėpavimo takų medžiagos paėmimo taisyklės	nelaidus skysčiams indelis	2-8°C			skrepliai paprastai nesusidaro. Ne mažiau 1 ml mėginio. Nosies tepinėlių pasėliai nerekomenduojami.	atlikimo pabaigos, 2-8°C
Maro sukėlėjo <i>Yersinia pestis</i> pasėlis							
Kraujas pasėliui	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo pasėliui paėmimo taisyklės.	Kraujo pasėliui skirti vakuuminiai buteliukai su specialia terpe aerobinėms bakterijoms (BacT/ALERT ar kiti)	Per 24 val. kambario temp.	Kambario temp.	Iki 10 d.	Septiceminė maro forma	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Aspiratas ar bioptatas	Pagal įstaigoje galiojančias invazinių procedūrų atlikimo taisyklės. Esant mažam mėginio kiekiui, užlašinti kelis lašus sterilaus fiziologinio skysčio, kad mėginys neišdžiūtų	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 7 d.	Organai, iš kurių gali būti imami audiniai ar aspiratas pasėliui: kepenys, blužnis, kaulų čiulpai, limfmazgis ir/arba plaučiai. <u>Tepinėliai</u> nuo audinio nėra rekomenduojami.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Medžiaga iš apatinių kvėpavimo takų: bronchoalveolinis lavažas, aspiratas	Pagal įstaigoje galiojančias apatinių kvėpavimo takų medžiagos paėmimo taisyklės	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 7 d.	Ne mažiau 1 ml mėginio. Gali būti tiriami ir skrepliai, tačiau tai nėra rekomenduojama dėl galimo teršimo burnos flora.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Tuliaremijos sukėlėjo <i>Francisella tularensis</i> pasėlis							
Aspiratas iš limfmazgio iš uždegiminio organo ar audinio.	Pagal įstaigoje galiojančias invazinių procedūrų atlikimo taisyklės. Esant mažam mėginio kiekiui, užlašinti kelis lašus sterilaus fiziologinio skysčio, kad mėginys neišdžiūtų	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 10 d.	Esant limfadenitui didžiausia tikimybė išauginti sukėlėją yra imant mėginį iš limfmazgio.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Tepinėlis ar	Paimti mėginį iš pažeidimo	Sterilus tamponėlis su	Per 24 val.	2-8°C	Iki 10 d.		Iki tyrimo

Tiriamoji medžiaga	Nuorodos paėmimui	ėminio paėmimo priemonė	Gabenimo trukmė ir sąlygos	ėminio laikymo sąlygos	Tyrimo trukmė (d. d.)	Pastabos	Saugojimo trukmė ir temperatūra po tyrimo atlikimo
nuograndos iš pustulės arba opos	kraštų.	transportine bakteriologine terpe (Amies su anglimi)	kambario temp.				atlikimo pabaigos, 2-8°C
Audinio biopsija	Esant mažam mėginio kiekiui, užlašinti kelis lašus sterilaus fiziologinio skysčio, kad mėginys neišdžiūtų	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 10 d.		Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Medžiaga iš apatinių kvėpavimo takų: bronchoalveolinis lavažas, aspiratas	Pagal įstaigoje galiojančias apatinių kvėpavimo takų medžiagos paėmimo taisykles	Sterilus, platus, užsukamas ir nelaidus skysčiams indelis	Per 24 val. 2-8°C	2-8°C	Iki 10 d.	Ne mažiau 1 ml mėginio. Mėginys imamas esant plautinei ligos formai.	Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C
Kraujas pasėliui	Pagal įstaigoje galiojančias veninio kraujo pasėliui paėmimo taisykles.	Kraujo pasėliui skirti vakuuminiai buteliukai (su specialia terpe aerobinėms bakterijoms (BacT/ALERT ar kiti))	Per 24 val. kambario temp.	Kambario temp.	Iki 21 d.		Iki tyrimo atlikimo pabaigos, 2-8°C

Informacija atnaujinta 2018-12-17.